

Ο ΦΙΛΟΣ
ΤΗΣ
ΝΕΟΛΑΙΑΣ,
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΗΝΙΑΙΟΝ.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

Τεύχος Θ'.

Ζάκυνθος 1859.

Νοέμβριος.

Συνέχεια και τέλος του Λόγου του Θ. Καρούσου.

Τοιαῦτα λοιπὸν γενναῖα καὶ λαμπρὰ παραδείγματα προκείσθωσαν καὶ ἡμῖν, φίλοι συμπολίται, ὡς ὑπογραμμοὶ καὶ κανόνες, καθ' οὓς ὀφείλει ἕκαστος νὰ ρυθμίζῃ τὸν πρακτικὸν αὐτοῦ βίον. Τοιαῦτα παραδείγματα ἔξωσαν ἡμῖν τὸ μέτρον καὶ ἡ στάθμη, δι' ἧς δυνάμεθα ἀσφαλῶς νὰ ὑπολογιζώμεθα καὶ νὰ καταμετρώμεν ἐντὸς τοῦ συνειδότητος ἡμῶν κατὰ πόσον προσεγγίζομεν ἢ ἀποστατοῦμεν ἀπὸ τὴν τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ προσήκουσαν ἐπιμέλειαν καὶ ὑπόθαλψιν, μέχρι τίνος ἡ ἐνέργειά μας ἀποβαίνει τελεσιουργός, ἀποτελεσματικὴ καὶ συντελεστικὴ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ γενικοῦ σκοποῦ, ἢ ἀπεναντίας ἀρίστος, κενὴ καὶ ἄπρακτος. Οὐδὲ ὀφείλομεν, ἐκθαμβούμενοι ὑπὸ τῆς αἴγλης τῶν ἐκπληκτικῶν ἐκείνων παραδειγμάτων, καὶ κρίνοντες αὐτὰ ἀνέφικτα καὶ ἀμίμητα, νὰ περιπίπτωμεν εἰς ἀθυμίαν καὶ ἀδράνειαν, θεωροῦντες ὡς θρασὺ καὶ ἀπονενοημένον τόλμημα καὶ τὸ νὰ ἀνατενίζωμεν τὰ βλέμματά μας πρὸς τὴν ὑψηλὴν καὶ ἀπρόσιτον περιωπὴν, ἐφ' ἧς ἀνυψώθησαν οἱ μεγάλοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, ἕνεκα τῶν ἀπαραμίλλων κοινωφελῶν ἔργων των, ἕνεκα τῶν πολυμύχθων θυσῶν αἷς ὑπέστησαν ὑπὲρ τῆς κοινωνικῆς προόδου καὶ τελειοποιήσεως. Ὅχι βέβαια, δὲν πρέπει νὰ ἐκθαμβώμεθα ἀπὸ τὸ μέγεθος τοιούτων μεγαλεπήθων πράξεων, οὐδὲ ν' ἀθυμῶμεν καὶ ν' ἀπελπίζώμεθα ἀντιπαράβαλλοντες ὡς πρὸς ἐκείνας τὴν ἰδίαν ἡμῶν ἀδυναμίαν καὶ ἀνικανότητα· διότι πᾶσα γενναῖα ἀπόφασις, πᾶσα ἀ-

γαθοεργός πράξις, καὶ τοι περιορισμένη καὶ μικροῦ λόγου ἀξία, ἔχει ὁμως πάντοτε τὴν βαρύτητά της καὶ εἰσφέρει εἰς τὸ κοινὸν ὀπωσθήποτε ἀνάλογον χρησιμότητα· διότι ἡ κοινωνία δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ ὀργανικὸν σύστημα, πρὸς συντήρησιν τοῦ ὑποίου ἅπαντα τὰ μέλη του ἐνεργοῦντα εἶναι ἐπίσης ἀναγκαῖα, ἐπίσης ὠφέλιμα, οἰαδῆποτε καὶ ἂν ἦναι ἡ σχετικὴ ἐκάστου ἑστίς, πρὸς τὸ ὅλον, οἰονδῆποτε τὸ εἶδος τῆς ἐνεργείας του, ἀρκεῖ μόνον ἡ ἐνέργεια αὕτη νὰ κανονίζηται κατὰ τὸν εἰδικὸν αὐτοῦ προορισμὸν, καὶ ἐμφυτον δεξιότητα, τέλος προτιθεμένη τὴν τοῦ κοινωνικοῦ ἀγαθοῦ προαγωγὴν καὶ ἐπέκτασιν· ἀρκεῖ μόνον ἕκαστος, καθὼ μέλος τῆς κοινωνίας, ἐπεξεργαζόμενος αὐτὸς ἑαυτὸν καὶ ἀναπτυσσόμενος κατὰ τὴν ἰδιαζούσαν αὐτῷ κλίσιν, κατὰ τὴν φυσικὴν αὐτοῦ εὐφυίαν, νὰ σρέφῃ ταύτην πρὸς ὄφελος τῆς πατρίδος, γινόμενος κοινωφελὴς, κοινόφρων, κοινόφιλος, ἀπλῶς ἐνάρετος, ἀπλῶς τοῦ ἠθικοῦ νόμου λάτρης καὶ ὑπέρμαχος· ἀρκεῖ ἐμμένων ἐν τῇ τάξει, ἐν ἣ ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ του προὐρίσται καὶ ἐνταῦθα ἐκπληρῶν ἀκριβῶς καὶ μὲ αὐταπάρνησιν τὰ ἑαυτοῦ καθήκοντα, νὰ ἀπεργάζεται τὸ κοινὸν ἀγαθὸν καὶ νὰ συντελῇ εἰς αὐτὸ, ἀναλόγως τῆς διανοητικῆς καὶ ἠθικῆς του ἰκανότητος, ἀναλόγως τῆς θωραξ· ἡτις δέδοται αὐτῷ ἄνωθεν· διότι, ἵνα μεταχειρισθῶμεν αὐτὰς τὰς λέξεις τοῦ Οὐρανοδόχου Διδασκάλου τῶν ἔθνων, «εἴτις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τούτων, χρυτὸν, ἄργυρον, λίθους, τιμίους, ξύλα, χόρτον, καλάμην· ἐκάστου τὸ ἔργον φανερόν γενήσεται· εἴ τις οὖν τὸ ἔργον μένει, ὃ ἐποικοδομήσῃ, μισθὸν ἀλήψεται. Εἴ τις οὖν τὸ ἔργον κατακαθήσεται, ζημιωθήσεται.» (Κεφ. σ. 12).

Καὶ τῶντι πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ χρήσιμον προσφερόμενον παρ' ἐνὸς ἐκάστου πολίτου εἰς ἀνέγερσιν καὶ πρόδοον τοῦ κοινωνικοῦ οἰκοδομήματος, ἀποδείκνυται ἐπίσης ἀρεστὸν τῇ Πατρίδι, ἐπίσης εὐπρόσδεκτον. Μόνη ἡ περὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων ἀναγκασία καὶ ἀπάθεια, μόνη ἡ περὶ τὸν Ἐγωισμόν καὶ τὴν ἰδιοτέλειαν ῥυπαρὰ τάσις δικαίως χαρακτηρίζεται ὡς θεοστυγῆς καὶ ἀποτρόπαιος, ἡτις καθὼ ἐστὶ καὶ κέντρον παντὸς σατανικοῦ πάθους, πάσης βδελυρίας καὶ αἰσχρότητος, ἅμα ὑφέρπουσα καταλάβῃ τὰς καρδίας τῶν πολιτῶν, φεῦ! τετέλεσται! τὸν πατριωτισμὸν, τὴν ἀρετὴν, τὴν αὐταπάρνησιν, διαδέχονται ἡ διαφθορά, ἡ ἀνηθικότης καὶ ἡ ἐξαχρείωσις, ὁ κοινωνικὸς ὀργανισμὸς δηλητηριάζεται, καὶ ἅπασαι αἱ ζωτικαὶ αὐτοῦ δυνάμεις βαθμυδὸν ἀπομαραινόμεναι καταντῶσιν ἐπὶ τέλους εἰς παραλυσίαν καὶ ἀποσύνθεσιν.

Πῶς λοιπὸν, φίλοι συμπολίται, ἐβλομεν ἐγκαίρως προλάβειν τὸ κακόν; Πῶς ἐξοπλιζόμενοι ἐβλομεν ἐπιτυχῶς καταβάλλειν εἰς τὴν

πρώτην αὐτῆς ἐκβλάστησιν τὴν πολυκέφαλον ταύτην Ἰδραν τοῦ Ἐγωισμοῦ καὶ τοῦ πάθους, ἡτις ἀφοῦ ἄπαξ στηριχθῆ καὶ ἐπικρατήσῃ ἐν τῇ κοινωνίᾳ, αὐξεται εἰς τέρας πελώριον καὶ ἀκαταγώνισον συνεπιφέρουσα μετ' ἑαυτῆς πανταχοῦ τὴν φθορὰν καὶ τὸν θάνατον; Ἐὰν βεβαίως παρακολουθοῦντες τὰ ἴχνη τῶν ἐπὶ πατριωτικῇ ἀρετῇ καὶ αὐταπάρνησει διαπρεφάντων Ὁμογενῶν, καὶ παρὰ πάντων καθὼ τοιοῦτων ἐξμνουμένων, καὶ τὰ παραδείγματα ταῦτα καθὼ οἰκεῖα ἡμῖν καὶ γάργαμα ἀείποτε ἐπιδιώκοντες καὶ ἐνστερνιζόμενοι ἐβτωμεν κατὰ δεύτερον λόγον πᾶν προσωπικὸν συμφέρον, πᾶσαν ἰδιοτέλειαν, ἐὰν πνέοντες καθαρὸν καὶ ἀμόλυντον τὸ πατριωτικὸν αἶσθημα, ἐν αὐτῷ ἐνουπάρχωμεν καὶ ὑπ' αὐτοῦ ζωογονώμεθα, ἐὰν τοσοῦτον ὑπ' αὐτοῦ ἐνθουσιώμεν καὶ διαπλεγώμεθα, ὥστε θεωροῦντες ἕκαστοι ἡμᾶς αὐτοῦ; ὡς μέλη ἀναπόσπαστα τοῦ ὅλου κοινωνικοῦ σώματος, πιεσώμεν ἀδίστακτοι καὶ ἔχωμεν ἀκλόνησον πεποίθησιν ὅτι ἡ ἀτομικότης ἐνὸς ἐκάστου τοσοῦτον στεβρῶς συνέχεται καὶ συσφιγγεται μετὰ τῆς γενικότητος, μετὰ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ὥστε τοῦτο προοδεύει ἢ ὀπισθοπορεῖ, ἀμαρτίζει ἢ παραλύεται καθ' ὅσον τὸ ἄτομον ὑπὲρ ὑτοῦ ἀγωνιᾷ καὶ ἐνδιαφέρεται, ἢ ἀπεναντίας διατελεῖ ψυχρὸν καὶ ἀνάληπτον, καθ' ὅσον ἐπασχολεῖται καὶ μοχλεῖ ὑπὲρ τοῦ κοινῷ συμφέροντος μετὰ ζήσους καὶ σπουδαιότητος, ἢ ἀπεναντίας ῥαθυμεί, καὶ ἀποναρκούται, στρέφον πᾶσαν αὐτοῦ φροντίδα καὶ μέριμναν εἰς τὸ σῶμα σώζεσθαι καὶ τὸν ἴδιον οἶκον αὐξεῖν· καθ' ὅσον ἐν ἐνὶ λόγῳ τοσοῦτον ὑψηλὰ περὶ ἑαυτοῦ φρονεῖ, ὥστε ἀναγνωρίζει ἑαυτὸν ὡς τὸ κέντρον ἐξ οὗ πηγάζει τῆς Πατρίδος τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ εὐκλεια, ἢ τούναντίον ὁ καταβιβασμὸς αὐτῆς καὶ ἡ ἐξουδένωσις.

Ἀλλὰ τὸ πατριωτικὸν αἶσθημα, ἂν καὶ ἦναι ὁ πυρὴν ἀπασῶν τῶν κοινωνικῶν ἀρετῶν, ἂν καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀναδείκνυται ὡς τὸ πρώτιστον ἐλατήριον, ὡς τὸ ὄν οὐκ ἄνευ πάσης κοινωφελούς ἀγαθοεργίας, πάσης ἐναρέτου πράξεως, θεωρούμενον ὁμως αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ, ἄνευ τῆς συνυπάρξεως ἄλλων στοιχείων, ἄνευ τῆς συνδρομῆς ἄλλων περιστάσεων, ὑφίσταται ἀφρημένον καὶ ἀπροσδιόριστον, ἐπομῆως δὲ ἀνεπαρκές καὶ ἀνίκανον ὅπως ἐξ αὐτοῦ παραχθῆ ἑστικόν τι καὶ μόνιμον ἀποτέλεσμα. Ὁ ὄντως φιλόπατρις, ὅστις ἐν ἔργῳ ἐμπνέεται ὑπὸ τοῦ ἔρωτος τοῦ κοινῷ ἀγαθοῦ, δὲν ἐπικναπύεται βέβαια εἰς τὸ καθαρὸν αἶσθημα, δὲν ἀρκεῖται, ἰσάμενος ἄποπτος τοῦ πρακτικοῦ βίου, νὰ ζῇ ἀδρανῆ καὶ ἄπρακτος μεταρσιώμενος εἰς τὰ αἰθέρια ὕψη τῶν ἰδεῶν καὶ τῶν ἰνδαλμάτων τῆς φαντασίας του, ἀλλὰ τείνει ἀδιακόπως νὰ ἐξέλθῃ, οὕτως εἰπεῖν ἑαυτοῦ, ὠλεῖται ὡς ὑπὸ ἀκταμαχῆτου ἀνάγκης νὰ ἐμβῇ εἰς τὸ γάδιον τῆς πραγματικότητος, καὶ παντὶ σθένει ἀ-

γωνίζεται ὅπως τὸ καθ' ἑαυτὸ ἀόριστον, ἀφρημένον καὶ ἄγονον αἰσθημα τοῦ πατριωτισμοῦ, τὸ ἀναδείξει συγκεκριμένον, τελεσιουργὸν καὶ γόνιμον δραστηκῶν ἀποτελεσμάτων, περιορίζων καὶ ἐμπερικλείων αὐτὸς ἑαυτὸν ἐντὸς τῆς σφαίρας κοινωνικοῦ τινος ἐπιτηδεύματος, ἐξ οὗ λαμβάνει τὸ ἐνδόσιμον ὅπως φέρη εἰς πραγματώσιν τὰς ἀγαθὰς αὐτοῦ προαιρέσεις, ὅπως ἐνεργοποιῶν τὰ πατριωτικὰ αὐτοῦ αἰσθημάτων, κατευθύνη καὶ ῥυθμίξῃ πᾶσαν αὐτοῦ πρᾶξιν καὶ προσπάθειαν πρὸς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν σκοπὸν, πρὸς τελεσφορίαν καὶ ἐπίδοσιν τοῦ κοινοῦ συμφέροντος· διότι κατ' οὐσίαν καὶ φύσιν ἅπαντα τὰ βιοτικά ἐπιτηδεύματα εἶναι τὸ αὐτὸ, εἶναι μέσᾳ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν κοινωνικῶν χρειῶν· ἐπομένως τὰ πάντα ἀναγκαῖα, τὰ πάντα χρήσιμα· διότι κατὰ τὸ Ἡσιόδειον ἐκεῖνο ῥητὸν, ἢ, μάλλον εἰπεῖν, κατὰ τὸν νόμον τῆς θείας Προνοίας· ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργίη δὲ τ' ὄνειδος. Καὶ ἡ ἀργία, ἡ μόνη ἀρχέκακος αἰτία ὄλων τῶν ἐλαττωμάτων καὶ κακιῶν, ἧτις ἀνεπαισθήτως εἰσδύουσα εἰς τὰς κοινωνίας καὶ πληροῦσα αὐτὰς κηφάνων, ταραξίων, λυμεῶνων, τὰς καταβυθίζει ἐπὶ τέλους εἰς τὸ βάραθρον τῆς κακοδαιμονίας καὶ τῆς ἀθλιότητος.

Ἀπεναντίας ὁ ὑπὲρ τοῦ Κοινοῦ ἀγωνιζόμενος, ὁ ἀφειδῶς καὶ προθύμως καταβάλλων τὰς ἐκδουλεύσεις του εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος, ὁ αὐστηρῶς καὶ αὐταπαρνήτως ἐκπληρῶν τὰ κοινωνικὰ αὐτοῦ καθήκοντα, εἴτε ὡς ἐπισημῶν, εἴτε ὡς ἱερέως, εἴτε ὡς στρατιωτικῆς, εἴτε ὡς πολιτικῆς, εἴτε ὡς βιομηχανοῦ, εἴτε ὡς ἄλλο τι ἐπαγγελλόμενος, ὁ τοιοῦτος βέβαια εἶναι ὁ φιλεργὸς πολίτης, ὁ κατ' ἐξοχὴν φιλόπατρις, ἀναπτύσσει ἐνέργειαν ἀποτελεσματικὴν καὶ λαοσσωτήριον, ἐντυπώνει εἰς τὸ σύνολον τῶν κοινωνικῶν του πράξεων τὸν χαρακτήρα τοῦ κανονικοῦ, τοῦ σκοπίμου καὶ τοῦ πρέποντος. Καὶ τῷντι μακάριαι αἱ κοινωνίαι ἐκεῖναι, εἰς τῶν ὁποίων τὸ πρακτικὸν βιβλίον σπουδάζουσι πάντοτε οἱ πολῖται τὸ διὰ τοῦ Εὐριπίδου ἐκφραζόμενον τοῦτο φρόνημα!

Εἰ γὰρ λαθῶν ἕκαστος ὅ,τι δύναίτο τις
Χρηστὸν διέλθοι τοῦτο κ' εἰς κοινὸν φέροι
Πατρίδι, κακῶν ἂν αἱ πόλεις ἐλασσόνων
Πειρώμεναι τὸ λοιπὸν εὐτυχοῖεν ἂν.

Ὅθεν ἐπόμενον εἶναι ἀναλόγως τῆς εἰς τὸ Κοινὸν χρησιμότητος του ν' ἀπολαύη ἕκαστος καὶ τῆς γενικῆς ἐπευφημίας καὶ ὑπολήψεως τῶν ὁμογενῶν του· διότι ὁ λαὸς, ἡ κοινωνία, ἢ καὶ τὸ ἔθνος ὀλόκληρον οὐδέποτε ἀπονέμει ὅ,τι ἔχει τιμαλφέστερον καὶ πολυτιμότερον, τὴν ὑπόληψιν καὶ τὸν σεβασμὸν του εἰμὴ εἰς τὸν πραγματικῶς ἀξι-

ούμενον αὐτῶν διὰ τῶν θυσιῶν καὶ ἀγώνων του, εἰμὴ εἰς τὰς οὐσιώδεις ἐκείνας καὶ περισπουδάστους πράξεις τοῦ ἀτόμου, αἵτινες βαρύνουσιν εἰς τὴν πλάσιγγα τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ, αἵτινες ἀληθῶς καὶ ἐν ἔργῳ δεῖκνυνται συντελεστικαὶ εἰς ζωογόνησιν καὶ καρπιμότητα τῶν διαφόρων κλάδων τοῦ κοινωνικοῦ δένδρου, ὑπὲρ διὰ τῆς ὁμοθυμοῦ καλλιέργειας καὶ συμπράξεως ἀπάντων τῶν κοινωνούντων, λαμβάνει τὴν προσήκουσαν τελεσφορίαν καὶ ἐπίδοσιν. Ἄλλ' ἵνα αἱ πράξεις αὐταὶ ἀποβῶσιν ὄντως ἐπίζηλοι καὶ ἄξιοι τῆς γενικῆς εὐγνωμοσύνης καὶ ἀγάπης, ἵνα περιποιήσωσιν εἰς τοὺς πράττοντας αὐτὰς τὴν ἐκ τῆς κοινῆς δόξης καὶ ὑπολήψεως πηγάζουσαν ἐσωτερικὴν ἡδονὴν καὶ τέρψιν, προὑποθέτουσιν ὡς ἀναγκαῖον καὶ ἀπαραίτητον ὄρον, τὴν διὰ καρτερίας ἐπιμέλειαν, τὸν πόνον καὶ τὴν ἀφοσίωσιν· διότι, κατὰ τὴν Σωκρατικὴν ῥῆσιν. «Τῶν ὄντων ἀγαθῶν καὶ καλῶν, οὐκ ἂν ἄνευ πόνου καὶ ἐπιμελείας Θεοὶ διδῶσιν ἀνθρώποις· ἀλλ' εἴτε τοὺς Θεοὺς ἴλωσ' εἰναί σοι βούλει, θεραπευτέον τοὺς Θεοὺς· εἴτε ἀπὸ τινος πόλεως ἐπιθυμοῖς τιμᾶσθαι, τὴν πόλιν ὠφελιτέον· εἴτε ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος ἀπάσης ἀξιοῖς ἐπ' ἀρετῇ θαυμάζεσθαι, τὴν Ἑλλάδα πειρατέον εὖ ποιεῖν.»

Ἡ πρὸς τὴν πατρίδα λοιπὸν εὐποιία, ἡ κρηπίς αὕτη καὶ τὸ θεμέλιον ἀπασῶν τῶν πρακτικῶν ἀρετῶν, ἧτις ἄλλως δὲν κατορθύεται εἰμὴ καθ' ὅσον ἐκτυλίσσει τις τακτικὴν καὶ ἐπίμονον ἐνέργειαν ἐντὸς τινος κοινωνικῆς σφαίρας, ἐντὸς τινος κοινωφελοῦς ἐπιτηδεύματος, ἢ εὐποιία, ἧτις ἀποκαθίσταται τὸ μέτρον καὶ ὁ γνώμων τῆς ἐντάσεως τῶν πατριωτικῶν αἰσθημάτων, ἅτινα χωρὶς ἐκείνης ὁμοιάζουσι θησαυρὸν, ὅστις κατορωρυγμένος ὢν ὑπὸ τὴν γῆν, κεῖται περιττός καὶ ἄχρηστος· ἡ εὐποιία, λέγω ἧτις προάγουσα τὸ κοινὸν ἀγαθὸν κατεργάζεται τὴν τῆς Πατρίδος βαθμικὴν βελτίωσιν καὶ ἀναμόρφωσιν· καὶ ἡ αὕτη αὕτη ἀντευποιεῖ τοὺς εὐποιούντας, στέφει τοὺς κροτάφους των μὲ τὸν ἀμάραντον στέφανον τῆς κοινῆς ἐπευφημίας καὶ ὑπολήψεως, περιτιθεῖσα αὐτοῖς δόξαν ὀπισθόβορον, δόξαν ἀθάνατον μετὰ θάνατον, καὶ ἐγχαράττει τὰ ὀνόματά των ἐν ταῖς δέλτοις τῆς αἰωνιότητος διὰ δημοτελῶν μνημοσύνων, οἷον εἶναι καὶ τὸ σήμερον τελούμενον ὑπὲρ τοῦ αἰοιδίμου συμπολίτου μας, ὅστις ἕνεκα τῆς πρὸς τὸ Κοινὸν εὐποιίας του, ἕνεκα τοῦ διπλοῦ σκοποῦ, ὃν ἐν τῇ ἀγαθοεργῷ αὐτοῦ πράξει προσέθετο, ὅπως ἀπ' ἑνὸς μὲν ἐπιδαψιλεύσῃ ἄψασαν τὴν παρουσίαν του εἰς ἐκπαίδευσιν τῆς Πατρίδος Νεολαίας, ἀπ' ἑτέρου δὲ περᾶσῃ ἑαυτὸν διὰ τῶν ἔργων του διαυγῆς παράδειγμα πρακτικῆς ἀρετῆς καὶ ἀφοσιώσεως, κατὰτάττεται γὰρ δικαίως ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἀειμνήστων εὐεργετῶν τῆς Πατρίδος

των ἐντροφάντων ἐν ταῖς κόλποις τοῦ Ἀγμιουγοῦ των καὶ ὀπολαύωντων ὡς ἐπαξίαν ἀμοιβὴν τὴν αἰδίου εὐδαιμονίαν καὶ μακαριότητα.

Δεῦτε οὖν καὶ ἱμεῖς Ἰεραὶ Σκιαὶ τῶν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος ἀφειδῶς ἀγωνισαμένων, ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς αἰωνιότητος δέχθητε εὐμενῶς τὰς ἐγκαρδίους ἡμῶν εὐλογίας καὶ τὸν φόρον τῆς βαθυτάτης ἡμῶν εὐγνωμοσύνης συνοδευόμενον μὲ δάκρυα γλυκυθυμίας καὶ κατανώξεως. Δεῦτε καὶ ἱμεῖς ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς αἰωνιότητος μὴ λείπετε ἐπιβλέποντες καὶ ἐπὶ τοὺς κάτω ἡμᾶς καὶ νοερός εὐεργετοῦντες καὶ αὐτόθεν τὴν φιλάτην ἱερῶν Πατρίδα, αὐτὸ τὸ κύριον καὶ περισπούδαστον ἀντικείμενον τῶν ὅλων σας ἀγώνων, τῶν ὅλων σας προσπαθήσεων. Ἐμπνεύσατε ἡμῖν τὰ καταλληλότερα καὶ προσφορώτερα μέτρα, πρὸς μείζονα καὶ τελειότεραν διοργανώσιν τῆς εκπαιδεύσεως, πρὸς γενικωτέραν καὶ μονιμωτέραν ἐμπέδωσιν καὶ τελεσφορίαν τῶν παραγγελμάτων τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς θρησκείας· εὐχασθε ὑπὲρ ἡμῶν προφρόνως ἀνάπτειν τῶν ἔτι συνεπτυγμένων, βελτίωσιν τῶν μὴπω καλῶς ἐχόντων, πρόδοον τῶν ἔτι καθυστερούντων, καὶ, τὸ κυριώτατον καὶ πρώτιστον πάντων, ὁλοσχερῆ σύμπληξιν ἀπάσης τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς εἰς μίαν ἐνότητα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον, ἵνα γένηται μία ποίμνη, εἰς ποιμῆν!

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ-

Περὶ τὴν 5ην πρωινήν ὥραν τῆς 6ης Σεπτεμβρίου, διάφοροι σίφωνες (waterspouts) ἐφάνησαν εἰς τὸν Κόλπον τῆς Κερκύρας· ὁ πρῶτος ὑπῆρξεν ἀξιοπαρατήρητος διὰ τε τὸ μέγεθος καὶ διὰ ὁμοειδίαν του διήλθεν τὰ ὑψηλότερα μέρη διευθυνόμενος ἐκ τοῦ Μεσημβρινοδυτικῆς πρὸς τὸ βορραιοανατολικὸν μέρος εἰς ἀντίθετον ὁρμῆν τοῦ ἀέρος, ἀποκαθιστῶντος αὐτὸν ὡσεὶ σχῆμα αὐξανούσης Σελήνης, ἐνῶ ἡ ἀπορρόφωτικὴ δύναμις (suctive force) τῆς περιστροφῆς κατέστρεψε τὴν θάλασσαν ἀναβράζουσαν εἰς λευκὸν ἀφρόν, ὁ δὲ ἔθρονος τοῦ συνταρακτομένου ὕδατος ἐξομοιοῦτο μὲ τὸν ἥχο ἐνὸς καταβάκτου. Τὸ χρῶμα τῆς συστρεφομένης στήλης ἦτο ὑπολευκοῦ πεπυκνωμένου ἀτμοῦ, τὸ δὲ κατώτερον μέρος αὐτῆς ὄν σχεδὸν διαφανὲς ἀπεκαθίστα τοὺς ἀναβιβαζομένους καὶ καταβιβαζομένους ὑδατώδεις ἀτμούς διακριτικῶς ὁρατούς. Ἐνῶ δὲ ὁ πυκνωθεὶς λευκὸς ἀτμὸς ἐξέρρεεν ὁρμητικῶς ἐκ τοῦ συστρεφομένου σωλήνος, ὡσεὶ ὑδατώδη μόρια ἀπὸ ἀλεθόλιθου, ἢ τῆς περιστροφῆς ὁμοῦς ὁρμῆ, ἀπε-

καθίστατο σχεδὸν ἀόρατος, ὡς ἐκ τῆς ταχύτητος ἢ αὐτῆ πολλὰκις ἐλάμβανε.

Ἄφου διέτρεξεν, ἐν δικαστήματι ὀλίγων λεπτῶν περὶ τὰ 12 ἢ 20 μίλλια, διελύθη τμηθεὶς εἰς τὸ κέντρον, καταστραφέντος τοῦ μὲν κατωτέρου μέρους ἐκ τῆς τοῦ ἀνέμου ὁρμῆς, τοῦ δὲ ἐτέρου ἀναστροφέντος εἰς τὰς νεφέλας ἐπάνω.

Ὁ δὲ δεύτερος ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ ἰδίου νέφους, καὶ διέτρεξεν παρομοίαν διεύθυνσιν, ὅταν δὲ ἐφθασεν πλαγίως παρὰ τῆ ἀκροπόλει (Citadel) παρεμποδίσθη ἢ περαιτέρω πρόδοός του, ἐκ τοῦ ἀνέμου αἰφνιδικῶς πνεύσαντος ἐκ τοῦ βορραιοανατολικῆς μέρους. Ἐνταῦθα ἔμεινεν εἰς σχεδὸν κάθετον ἀκλόνητον γραμμὴν ἐξακολουθῶν τὴν συστροφικὴν κίνησιν, εἰς διάστημα 20 σχεδὸν λεπτῶν, ἐξαίρουμένου δὲ τοῦ σχήματος τῆς αὐξανούσης σελήνης ἐφάνητο κατὰ πάντα ὅμοιος τοῦ πρώτου, οὐσίας ἴσως τῆς τοῦ ὕδατος περιστροφῆς κατὰ τι μεγαλητέρας. Δις διεχωρίσθη εἰς τὸ κέντρον καὶ δις πάλιν ἐν τάχει ἐπανεσχηματίσθη.

Ὁ τρίτος, σκοτεινοτέρου χρώματος, ἐσχηματίσθη παρὰ τῶ μεσημβρινῶ μέρει· τὸ δὲ κατώτερον καὶ μὴ ἐγγίζον τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὕδατος ἄκρον αὐτοῦ βραχυμῶδες ἀνεσύρη εἰς τὰ νέφη ἐπάνω. Δύο ἔτεροι ἐθεωρήθησαν εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Καναλίου· καίτοι δὲ ἡ συντάραξις τοῦ ὕδατος ἔγινεν ὁρατὴ ἐκ τῆς πλατείας, (Esplanade,) ὡς ἐκ τῆς ἀποστασεως ὅμως ἐφάνησαν μικρότεροι τῶν προηγουμένων. Περὶ τὴν αὐτὴν ὥραν μεγάλοι ὄγκοι λευκῶν νεφελῶν περιεστράφοντο εἰς ἀντίθετον διεύθυνσιν τοῦ ὑποκάτω ἐπικρατοῦντος ἀνέμου. Τὸ ὅλον φαινόμενον παρίστα νεοφανές τι καὶ θεοπέσιον θέαμα. Ἡ πρώτη ὑπῆρξεν ζοφώδης, ῥαγδαῖα δὲ βροχὴ μετ' ἀλλεπαλλήλων βροντῶν κατέβρεξεν τὴν Νῆσον ἄπασαν. Τοὺς σίφωνας διεδέχθησαν ἀδιάκοποι κεραυνοὶ κατὰ τὴν ἀντίπεραν παραλίαν, ἀλληλοδιάδοχοι ἀστραπαὶ μετὰ βροχῆς, μέχρι προχωρούσης νυκτός· διεσκεδάσθησαν ὁμοῦς αἱ νεφέλαι ἐκ τῆς Νήσου, τὸ δὲ βαρόμετρον ὑπελογίζετο ὡς καταβιβασθῆν εἰς τὸν 10ον μόνον βουθόν.

(Ἐκ τῆς Ἐπισήμου Ἐφημερίδος τῶν 5/17 Σεπτεμβρίου λήξαντος καταχωρηθείσης Ἀγγλιστὶ παρὰ τοῦ Κυρίου D. Mackenzie καὶ μεταφρασθεῖσα ὑπὸ Παλαδίου Σπυριδῶνος Ζακυνθίου.)

ΕΙΔΥΛΛΙΟΝ.

ΜΥΡΤΙΑΛΟΣ καὶ ΔΑΦΝΗ.

Μ. Πολλὰ πρῶτ' εἶσαι ἐδῶ, ἀδελφὴ μου! Ἀκόμη ὁ ἥλιος δὲν ἀ-

νέτειλεν ὀπίσω τοῦ βουνοῦ· μόλις ἤρχισε τὸ ἀηδόνι νὰ κελαδῇ ὁ ἔωθινὸς ἀλέκτωρ μόλις ἐχαίρετῃσε τὴν αὐγὴν, καὶ ἐπὶ ἐκβῆκες πλέον ἔξω εἰς τὴν δροσίαν; Ποίαν ἐορτὴν θέλεις νὰ προετοιμάσῃς σήμερον, καὶ γεμίζεις τὸ καλάθακι σου μὲ τόσα ἄνθη;

Δ. Καλῶς ἦλθες, φίλτατε ἀδελφέ! Καὶ ἐσὺ εἰς ταύτην τὴν ὑγρὰν αὐγὴν; Πῶς καὶ εὐρέθης ἐδῶ; Τί κάμνεις καὶ σὺ εἰς τοῦτο τὸ ἥσυχον λυκαυγές; Ἐγὼ ἦλθα νὰ συνάξω ἐδῶ μανουσάκια, λουλούδια τοῦ Μαΐου, καὶ τριαντάφυλλα, καὶ τώρα ὅπου ὁ πατήρ μας κοιμᾶται, θέλω τοῦ τὰ διασκορπίσει εἰς τὴν κλίνην· ἀκολουθῶς δὲ καθὼς ζυπνίσει εἰς τὰς εὐαρέστους εὐωδίας, θέλει χαρῆ βλέπων τὸν ἑαυτὸν του περικυκλωμένον ἀπὸ ἄνθη.

Μ. Ἐγὼ σὲ ἀγαπῶ, διὰ τὰς τοιαύτας σου προβλέψεις, φιτάλτη μου ἀδελφή, περισσότερο ἀπὸ τὴν ζωὴν μου· ἀλλὰ μάθε ὅτι εἰς τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, κυττάζων ὁ πατήρ μας πρὸς τὸν λόφον ἐκεῖνον, ὅπου πολλάκις ἀναπαύεται, εἶπε· τί τερπνὸν πράγμα ἤθελε γίνεαι, ἂν ἦτον ἐκεῖ μία σκηνὴ διὰ νὰ μᾶς δέχεται ὑποκάτω εἰς τὴν σκιάν της; τότε ἐπροσποιήθη ὅτι δὲν τὸ ἤκουσα, ἀλλὰ τὸ πρῶτ' ἄνθρωπος ἀνατύλει ἀκόμη ὁ ἥλιος ὑπῆγα ἐκεῖ καὶ τὴν ἑκάμα, δένων πολλὰ σφυκτὰ τὰς ῥιζομέναις λεπτοκαρυδέας εἰς τὰ πλάγια των· κύτταξε ἐκεῖ ἀδελφή μου! ἡ ἐργασία ἐτελείωσε. Ὅμως νὰ μὴν εἰπῆς τίποτες ἕως ὅτου νὰ τὴν ἰδῇ ὁ ἥλιος. Αὕτη ἡ ἡμέρα θέλει εἶναι εὐφρόσυνος εἰς ἡμᾶς.

Δ. Ὡ πόσον εὐαρέστως, ἀδελφέ μου, θέλει ἐκπλαγεῖ αὐτὸς ὅταν ἰδῇ ἀπὸ μακρὰν τὴν σκηνὴν! Ἐγὼ τώρα ὑπάγω, καὶ ἐμβαίνοισα σιγανὰ εἰς τὴν κλίνην του, θέλει σκορπίσω ταῦτα τὰ ἄνθη τριγύρω του.

Μ. Ὅταν ἐζυπνίση ἀναμέσον εἰς τὰς εὐαρέστους εὐωδίας, θέλει κυττάξει μὲ ἰλαρὸν μειδίαμα καὶ θέλει εἰπεῖ· τοῦτο βέβαια τὸ ἔκαμε ἡ Δάφνη· ποῦ εἶναι αὕτη ἡ κάλλιστός μου νεάνις; πρὸ τοῦ νὰ ἐζυπνήσω αὕτη ἐφρόντισε νὰ μὲ χαροποιήσῃ.

Δ. Ἀμὴν, ἀδελφέ, καὶ ὅταν ἰδῇ αὐτὸς ἀπὸ τὸ παράθυρον τὴν σκηνὴν, θέλει εἰπεῖ· ἄρά γε ἀπατώμαι; Μίαν σκηνὴν βλέπω ἐκεῖ εἰς τὴν βράχην τοῦ λόφου. Βέβαια αὕτην μοὶ τὴν ἔκαμεν ὁ υἱός μου. Ἄς ἦναι εὐλογημένος, ἡ ἡσυχία τῆς νυκτὸς δὲν τὸν ἐμποδίζει ἀπὸ τὸ νὰ χαροποιῇ τὸ γῆρας μου. Τότε, ἀδελφέ, θέλει εἶναι ὅλη ἡ ἡμέρα πανευφρόσυνος εἰς ἡμᾶς. Ἐκεῖνος ὅπου τὸ πρῶτ' κάμνει τι καλὸν, εἰς αὐτὸν προχωροῦν ὅλα καλῆτερα, καὶ εἰς κάθε φυτὸν αὐξάνει χαρὰ.

ἩΘΗ ΚΑΙ ΕΘΙΜΑ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ.

Ἀπ' ὅλας τὰς μεγάλας χώρας τῆς Ἑυρώπης τὴν Ἰσπανίαν γνωρίζομεν ἴσως ἀτελέστερα. Οὐδ' ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων αὐτῆς δὲν ἐξηκριβώθη μέχρι τῆς σήμερον· φαίνεται ὅμως νὰ ἦναι ἀπὸ δεκατρία ἕως δεκατέσσαρα ἑκατομμύρια. Τῆς Ἰσπανίας αἱ μεγαλοπόλεις εἶναι ὀλίγαι καὶ μακρὰν ἢ μία τῆς ἄλλης, συγκοινωνίαν ἔχουσαι μεταξύ των βραδείαν, καὶ ταύτην ὄχι ἀκίνδυνον. Τὸ πρόσωπον τῆς γῆς εἶναι τραχὺ, καὶ πολλαχοῦ βουνῶδες· διώρυγες ἢ πλώϊμοι ποταμοὶ δὲν ὑπάρχουν ποσῶς, καὶ ἀμαξιτοὶ δρόμοι ὀλίγοι· ὥστε τὸ ἐσωτερικὸν ἐμπορίον ἐνεργεῖται ὡς ἐπιτοπιεστόν διὰ ἡμιόνων. Ἡ πνευματικὴ δὲ συναναστοφὴ μεταξύ τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ βασιλείου εὐρίσκαται εἰς κατὰστασιν ἔτι χειροτέραν. Ὀλίγα βιβλία τυπώνονται, ὀλίγοι ἀναγινώσκουν, καὶ μόλις ὑπάρχει μία ἐφημερίς ἀξία τοῦ ὀνόματός εἰς ὅλην τὴν ἐπικράτειαν. Φανερόν ὅτι οἱ ἄνθρωποι τοιαύτης χώρας ὀλίγον ἐμποροῦν νὰ ὁμοιάζωσι τοὺς τῆς Γαλλίας, Γερμανίας, Ἀγγλίας, Ἰταλίας, ἢ καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἰσπανία εἶναι σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου τόπος γεωργικὸς· ὅθεν ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ κρίνῃ περὶ αὐτῆς πρέπει νὰ γνωρίσῃ καλὰ τοὺς χωρικοὺς, τὸν χαρακτῆρα, τὰς ἔξεις αὐτῶν καὶ τὰ αἰσθήματα, μάλλον παρὰ νὰ συνάγῃ συμπεράσματα ἀπὸ τὴν περιορισμένην κοινωσίαν τοῦ Μαδρίτου, τῆς Βαρκινῶνος, ἢ τῶν Γαδεΐρων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν κτητόρων τῆς γῆς καὶ τῶν γεωργῶν καθ' ὅλην τὴν Ἰσπανίαν συμποσοῦται εἰς σχεδὸν ἓν ἑκατομμύριον· ὁ δὲ τῶν ἐργατῶν καὶ ποιμένων εἰς ἄλλους τόσους. Οὗτοι, μὲ τὰς οἰκογενεῖας αὐτῶν, συγκροτοῦν τὸ μέγα σῶμα τοῦ πληθυσμοῦ, ἐνῶ οἱ μικροῦμποροι καὶ οἱ μεγαλέμποροι, οἱ τεχνῖται καὶ οἱ χειροτέχναι, ὅλοι ἐντάμα δὲν συμποσοῦνται εἰς ἡμισυ ἑκατομμύριον, διεσκορπισμένοι εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ βασιλείου.

Οἱ χωρικοὶ τῆς Ἰσπανίας εἶναι ἴσως μὲν καὶ οἱ ὠραιότεροι, βέβαια δὲ οἱ ὑπερφηφωτότεροι εἰς τὴν Ἑυρώπην. Ἐν γένει εἶναι καλοκαμωμένοι καὶ εὐρωστοί, λιτοὶ καὶ καρτερικοὶ ἐνδείας, φύσει σεμνοὶ καὶ σιωπηλοὶ, φρονηματοὶ καὶ ἀνδρεῖοι. Φιλοπατρία καὶ μισοξενία ἔγιναν εἰς αὐτοὺς αἰσθήματα πατροπαράδοτα, συνδεδεμένα μὲ τὴν θρησκείαν αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῶν Μαυρουσιακῶν πολέμων. Αἱ καλὰ αὐτῶν ποιότητες ἀμαυροῦνται ἀπὸ προλήψεις· ἡ αὐστηρότης των ἐκκλίνει κάποτε εἰς ἀγριότητα, ὡς καὶ ἡ εὐσέβειά των εἰς δεισιδαιμονίαν. Μ' ὅλον τοῦτο, εἰς τὴν κοινὴν τοῦ βίου συναναστροφὴν, εἰς ἡσύχους καιροὺς, φαίνονται ὡς ἄνθρωποι φιλοστόργου καρδίας, καλῆς διαθέσεως, καὶ εὐγενικῶν ἠθῶν. Ἄν καὶ ἀμαθεῖς ἀπέχουν πολὺ τοῦ

νά ἦναι νωθοί· καὶ μολονότι πτωχοί, δὲν εἶναι δυστυχεῖς.

«Τίποτε εἰς ἄλλους τόπους, λέγει περιηγητὴς Γάλλος, δὲν ὁμοιάζει τὸν Ἰσπανὸν χωρικόν,—τὸν Ἰσπανὸν ἐργάτην. Εἰς πᾶν ἄλλο μέρος ὁ χωρικός εἶναι ἄνθρωπος κοπιασμένος καὶ στενοχωρημένος, οὐδὲν ἄλλο ποτὲ διαλογιζόμενος παρὰ πῶς νὰ προβλέψῃ τὰ δι' ἑαυτὸν καὶ τὴν οἰκογένειάν του χρειώδη. Εἰς τὴν Ἰσπανίαν ὁ χειροτέγνης, ὁ ἐργάτης, δὲν ἀπασχολεῖται ποτὲ ὀλοτελῶς ἀπὸ τοιαύτην φροντίδα. Τόσον ὀλίγα κατήντησαν αἱ χρειᾶι αὐτοῦ διὰ λιτῶν ἐξῆων, ὥστε ὁ φόβος ἐνδοσίας σπανίως τοῦ ταρασσει τὴν ἀνάπαισιν ἢ τοῦ χαλᾶ τὴν εὐδιαθεσίαν. Ξένοι, ἐπισκεπτόμενοι τὴν Ἰσπανίαν, καὶ προσέχοντες εἰς τὰ ἦθη καὶ τὴν διλέκτον τῶν κατωτέρων τάξεων, ἐκπλήττονται εἰς τὴν ἀπλῆν, ἀρετῆν, καὶ πολλάκις ὑψωμένην συνομιλίαν τοῦ ἀγροτικοῦ πλήθους. Αἱ συνδιαλέξεις αὐτῶν ποτὲ δὲν στρέφονται περὶ οὐτιδανᾶς ἢ χυδαϊκᾶς ὑποθέσεις· συλλογίζονται ὀρθῶς, καὶ πολλάκις ἐκφράζουσι γενναῖα φρονήματα μὲ φυσικὴν τινα εὐγένειαν. Πρὸ πάντων, ἔχουσι αἰσθημᾶ τι ὑπερηφανίας, τὸ ὁποῖον κάμνει αὐτοὺς νὰ μὴ καταδέχωνται ἀνταμιωδῆν τινα δι' ἐκουσίους δουλεύσεις. Εἰς Βουύτραγον εὐρισκόμενος, ὑπῆρχε νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ ὠραῖον ἀγροκήπιον καὶ τὰ ἐξαιρετικὰ ποιμνία μεγάλου τινὸς Δουκὸς· μ' ἔδωκε δὲ ὁ οἰκονόμος δούλον τινα, διὰ νὰ μὲ δειξῇ. Οὗτος ἐξεπλήρωσε τὸ χρέος του μὲ γνώσιν καὶ εὐγένειαν· ὅθεν, ὅτε ἀνεχώρουσι, ἤθελα νὰ τὸν ἀνταμιώσω, ἀλλὰ δὲν ἤξευρα πῶς νὰ τὸ κάμω, χωρὶς νὰ πειράξω τὴν ἐθνικὴν αὐτοῦ ὑπερηφανίαν. Ἐβρίψα ἐν βλέμμα εἰς τὴν ἐνδυμασίαν τοῦ ὄδηγοῦ μου,—δὲν ἔδειχνε παρὰ ὀλίγην ἀνάπαισιν· καὶ τὰ παιδία του δὲ, τὰ ὁποῖα εἶχαμεν ἀπαντήσειν, ἦσαν ῥακενδιωμένα. Ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ τὸν προσφέρω ἀργύριον· καὶ, φθάσας εἰς τὴν πύλην, ἐπεχείρησα νὰ κυλίσω, ὅσον ἤσυχα ἠδυνάμην, φλωρίον τι εἰς τὴν χεῖρά του. Τὴν στιγμὴν ἐκεῖνην, ἀποχαριετῶν ἡμᾶς, ἔτυχε νὰ ἦναι σκυμμένος χαμηλότατα· ἀλλὰ μόλις ἤγγιξεν αὐτὸν τὸ ἀργύριον, καὶ, ἀνυψωθείς ὑπερηφάνως, εἶπε μὲ τόνον κατεσταλμένης ὀργῆς· «ἡμεῖς, κύριε, δὲν χρειάζομεθα βοήθειαν ἀπὸ κανένα· ὁ αὐθέντης μου εἶναι ἄρχων μεγάλος, ὅστις δὲν ἀφίνει τοὺς ἀνθρώπους αὐτοῦ νὰ χρειάζονται τίποτε.» Παρόμοιον αἰσθημα κάμνει τὸν χωρικὸν τῆς Ἰσπανίας νὰ μὴν ὑποφέρει συμβουλήν, καὶ ν' ἀποστρέφεται ὁποιοῦνδήποτε νεωτερισμὸν, ὅστις προσκρούει εἰς τὰ αἰσθημᾶτα τὰς ἐξῆς, ἢ τὴν πίσιν αὐτοῦ. Τοιοῦτος εἶναι ὁ χωρικός τῆς Καστέλλης· τοιοῦτος καὶ ὁ τῆς Ἀραγωνίας· ἀλλὰ μὲ πείσμα πλειότερον· τοιοῦτος καὶ ὁ τῆς Καταλωνίας, δραστηριώτερος ὅμως, καὶ πολὺ πλείον φιλέκδικος. Εἰς τὰς νοτίους ἐπαρχίας σώζονται περισσώτερα βαρβαρισμοὺ καὶ ἀγριότατος λειψανα,

ἐξ αἰτίας, ἴσως, τοῦ μικροτέρου αὐτῶν ἀγῶνος μὲ τοὺς Μαυρουσίους, καὶ προσέτι τῆς Ἀφρικανῆς αὐτῶν γειτονεύσεως.»

Ἄτοπον, ἐπ' ἀληθείας, ἤθελεν εἶσθαι νὰ ζητήσῃ τις νὰ δώσῃ ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα εἰς τοὺς κατοίκους χωρὰς τόσον εὐμεγέθους, ὅσον ἡ Ἰσπανία. Ἰκανὴ διαφορὰ ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ εἰς τὰς βορεινὰς ἐπαρχίας διατρίβοντος παρὰ τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν, καὶ τοῦ κατοικοῦ τῶν ἠλιακῶν παραλίων τῆς Μεσογείου· καὶ προσέτι μεταξὺ τῶν δύο τούτων καὶ τοῦ εἰς τὴν μεγάλην, κεντρικὴν, καὶ ὑψηλὴν πεδιάδα τῆς Καστέλλης, Λεγιῶνος, καὶ Ἑσρεμαδούρας διαιωμένου. Ταῦτα, ἐμποροῦμεν νὰ λογιζόμεθα ὡς τὰς τρεῖς εὐμεγέθεις διαιρέσεις τῆς Ἰσπανίας.

Τῶν ἐργατῶν ὁ μισθὸς εἶναι ὀλιγώτερος εἰς τὰ βορεινὰ μέρη παρὰ εἰς τὴν Καστέλλην καὶ εἰς τὰς ἄλλας κεντρικὰς ἐπαρχίας, ὅπου ὁ πληθυσμὸς εἶναι ἀραιότερος, καὶ τὰ χωρία μικρότερον τὸ ἐν τοῦ ἄλλου. Ἡ τροφή τῶν ἐργατικῶν κλάσεων συνίσταται ἀπὸ ἄρτον, χοίρειον κρέας παστὸν, κυάμους καὶ φασόλια, ἔλαιον, σκόρδα, λαχανικά, καὶ οἶνον. Σπανίως τρώγουσι κρέας· τὸ δὲ ἀλμυρὸν ὄψαριον χρησιμεύει διὰ τὰς νηστείας ἡμέρας. Δι' ἐνδύματα ἐξοδεύουσι πολλὰ ὀλίγον, κάμνοντες τὸ ἐπικωφόριον αὐτῶν ἀπὸ προβαίαν, ἢ χονδρὸν τι μάλλινον ὑφασμα, τὸ ὁποῖον διαρκεῖ μίαν ὀλόκληρον ἀνθρωπίνην ζωὴν. Τὸ Ἰσπανικὸν ψωμίον δὲν εἶναι ἀναίετοσμένον ὡς τὸ ἰδικόν μας, ἀλλὰ σφιγκτὸν καὶ ὡσὰν πίττα· ἔχει ὅμως καλλίστην γεῦσιν, διότι ὁ Ἰσπανικὸς σῖτος εἶναι ἐξαιρετοῦ ποιότητος. Εἰς τὰς κεντρικὰς καὶ ἀρκτάς ἐπαρχίας, τὸ κρασίον εἶναι μὲν ποτὸν πάγκοινων, πλὴν καὶ γενικῶς ἀθλιέστατον· ἀλλ' εἰς τὰ νότιον τῆς Ἰσπανίας, ὅπου γίνονται οἶνοι καλοὶ, εἰς τὰς περιοχὰς Ἑσρών, Ρώτας, Μαλάγας, Ἀλικάντης, ὁ κοινὸς λαὸς μόλις τὸ ἀπογεύονται—ἢ τιμὴ του εἶναι ὑπέρογκος δι' αὐτοὺς. Εἰς τὴν Καταλωνίαν καὶ εἰς ἄλλας ἐπαρχίας παρὰ τὴν Μεσόγειον τὸ γεῦμα τετραμελοῦς οἰκογενείας συνίσταται κοινῶς ἀπὸ μικρὰν ποσότητα παστοῦ ὄψαριου, ἀπὸ ἄρτον καὶ ἔλαιον· τὸ δὲ δεῖπνον ἀπὸ ὀλίγα χόρτα. Οἱ Καταλωνιοὶ ὅμως ὑπεραγαποῦσι οἶνον καὶ πνεύματκ, ἀλλὰ σπανίως βλέπει τις Ἰσπανὸν μεθυσμένον, ἐκτὸς μεταξὺ τοῦ ἀχρειωμένου ὄχλου τῶν πόλεων. Τὸ κάπνισμα ἐπικρατεῖ παντοῦ, πλὴν εἰς τρόπον οἰκονομικώτατον· καθὲς φέρει μέσα εἰς τὸ πουργίον του κομματίον καπνοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου κόπτει ὀλίγον, τὸ θρύπτει μέσα εἰς τὴν παλάμην τῆς χειρὸς, τὸ περιτυλίττει εἰς χαρτίον, ὡς σήμερον ἐγενεκέθη, καὶ κατασκευάζει τὸ πολυπόθητον σιγάρον.

Εἰς τὴν Καστέλλην, ὅπου γεννᾶται κατεξαιρετοῦ ὁ σῖτος, ἔχουσι

οἱ κάτοικοι παράδοξον τινα πρὸς τὰ δένδρα ἀντιπάθειαν, διότι ἐλκύνουσι καὶ περισκεπάζουσι τὰ σιτοφάγα πτηνὰ. Ἄφου, λέγει τις, πρὸ πολλοῦ παντελῶς ἐγύμνωσαν ἀπὸ δένδρα τὴν χώραν, ὄχι μόνον δὲν φροντίζουσι νὰ τὰ ἀποκαταστήσωσι, ἀλλὰ τρέφουσι τοιοῦτον βδελυγμὸν πρὸς αὐτὰ, ὥστε ζητοῦν νὰ τὰ ἐξολοθρεύσωσι καὶ ἀπὸ τὰς πλευρὰς τῶν λεωφόρων, βλάπτοντες ὅσα μὲ ἰδίαν τῆς δαπάνης ἐφύτευσεν αὐτοῦ ἢ κυβέρνησις. Διὰ τὴν πρόληψιν δὲ ταύτην παρετηρήθη ὅτι ἡ γῆ εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς Ἰσπανίας, πυρομένη ἀπὸ δυνατὸν ἥλιον, χωρὶς δένδρα νὰ μετριάξωσι τὴν ἰσχύν αὐτοῦ ἢ νὰ ἐλκύνωσι ὑγρασίαν, ἔχασε βαθμηδὸν τοὺς ῥύακας καὶ τὰς πηγὰς τῆς, ἐκ τῶν ὁποίων τίποτε τῶρα δὲν μένει παρὰ κενὰ φάραγγες, σημειόουσαι τὸν ποτὲ δρόμον τῶν ζωογόνων ὑδάτων. Ἀπὸ τὰ ὄρη τῆς Νέας Καστέλλης προμηθεύονται οἱ κάτοικοι τῶν πεδιάδων ἀνθρακας διὰ καύσιμον. Τίποτε δὲν ὑπάρχει ἐρημότερον τῆς περιχώρου τοῦ Μαδρίτου· οὔτε δάσος, οὔτε περιόλιον, οὔτε θερινὸν οἶκον ἐμπερεῖ τις νὰ ἴδῃ. Οἱ ἀγροὶ εἰς τὴν Καστέλλην δὲ εἶναι περιφραγμένοι ὁ σίτος ἀλωνίζεται καὶ ἀφίνεται εἰς τὴν ἄλωαν, ἕως νὰ τὸν ἐπάρωσιν οἱ κερδοσκόποι πραγματευταί, οἵτινες γενικῶς τὸν ἔχουσι προαγορασμένον. Οἱ γεωργοί, γερούμενοι χρημάτων, δὲν ἐμποροῦν νὰ κάμωσι βελτιώσεις εἰς τὰς γαίας των. Αἱ ἀγοραὶ ἀπέχουσι παραπολύ· καὶ μοιλοῦσι πολλὰκις ὁ σίτος τιμᾶται διπλασίως εἰς τὴν Γαλιαικίαν, Ἀσουριάν, καὶ ἄλλας ἐπαρχίας παραθαλασσίους, παρ' ὅσον τιμᾶται εἰς τὰς κεντρικὰς, μ' ὅλον τοῦτο ἢ δαπάνη τῆς μετακομιδῆς ἐπάνω εἰς τὰ νῶτα ἡμιόνων, ἢ εἰς ἀμάξας συρομένας ὑπὸ βοῶν, ἀπορροφᾷ ὀλόκληρον τὸ κέρδος. Σχεδὸν τὸ ἥμισυ τῶν προϊόντων ὑπάγει εἰς φόρους καὶ δεκάτας· ἀπὸ τὸ ἄλλο δὲ ἥμισυ πληροῦναι ὁ γεωργὸς τὸν κύριον τῆς γῆς, καὶ διατηρεῖ τὴν οἰκογενεαίαν του.

Εἶπαμεν ὅτι μεταξὺ τῶν διαφορῶν μερῶν τῆς Ἰσπανίας ὑπάρχει ἱκανὴ διαφορὰ ὡς πρὸς τὴν γεωργικὴν. Εἰς τὴν Οὐαλεντίαν, Μουρκιάν, καὶ Γρανάταν, οἱ ἀγροὶ ποτίζονται κάλλιστα. Αὐτοῦ ἡ χώρα, κλίνουσα ἐκ τῶν ὀρέων πρὸς τὴν θάλασσαν, διαρεῖται εἰς πολυάριθμα χωράφια, ὑψόμενα τὸ ἐν ἐπάνωθεν τοῦ ἄλλου, ὡς αἱ βαθμίδες ἀμφιθέατρου. Οἱ ῥύακες δὲ, καταβαίνοντες ἀπὸ τὰ ὄρη, στρέφονται εἰς διώρυγας πολυπληθεῖς, ὥστε νὰ ποτίζωσι τὸ ὅλον. Φυσικῶς, τὸ δικαίωμα τοῦ μεταχειριζομένου τὰ ὕδατα ἐκάστου ῥύακος εἶναι ἀκριβῶς προσδιορισμένον ὅταν δὲ φθάσῃ ὁ καιρὸς, οἱ ἀπολαμβάνοντες ὕδατος προνόμιον ἐτοιμάζουσι μετ' ἐπιμελείας τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν, ἀνοίγουσι τοὺς ἀγωγούς των, γεμίζουσι τοὺς λάκκους, καὶ πλημμυρίζουσι ἅπαντα, ἕως καὶ τοὺς ἀμπελῶνας καὶ ἐλαιῶνας. Ἐξ αἰτίας τοῦ συστήματος τούτου τὰ προϊ-

όντα πολυπλασιάζονται θαυμασίως, καὶ ἡ γῆ ἐξακολουθεῖ γόνιμος καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Αἱ συκαμινεαὶ ἀποφυλλίζονται τρίς, καὶ τὸ τριφύλλιον θερίζεται ἐπτάκις ἢ καὶ δεκάκις· κίτρα κόπτονται συνεχῶς δύο ἢ τριῶν ὀκάδων, καὶ βότρυες σταφυλῆς πέντε ὀκάδων· σίτος σπειρόμενος τὸν Νοέμβριον παρέχει τριάκοντα εἰς τὸ ἐν τὸν Ἰούνιον κριθὴ τὸν Ὀκτώβριον δίδει εἴκοσι τὸν Μαῖον ὀρύζιον τὸν Ἀπρίλιον παρέχει τεσσαράκοντα τὸν Ὀκτώβριον, καὶ ἀραβόσιτος, δευτέραν φοράν φυτευόμενος, δίδει ἑκατονταπλασίονα.

Εἰς τὴν ἄρκτον, αἱ ἐπαρχίαι τῆς Ναυάρρας καὶ Βισκαίας καλλιεργοῦνται τῶν λοιπῶν ὅλων ἐντελεστέρα. Ἀπολαύουσι ἰδίαν αὐτῶν τοπικὴν κυβέρνησιν, καὶ προσδιορίζουσι τοὺς φόρους ἀναμεταξὺ των. Πληρόντες εἰς τὸ βασιλικὸν ταμεῖον συμφωνημένην τινὰ ποσότητα, ἀπαλλάττονται πολυειδῶν μικρῶν δοσιμάτων, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπόκειται τὸ ἐπίλοιπον τῆς Ἰσπανίας. Καταγίνονται δὲ καὶ εἰς χειροτεχνήματα, ἐξαιρέτως τοῦ σιδήρου, καθότι ὑπάρχουσι ἀνθρακος μεταλλεῖα εἰς τὸν τόπον αὐτῶν. Αἱ Βασκουικαὶ ἐπαρχίαι συγκροτοῦν εἶδος χωριστῆς βασιλείας, μὲ ἰδίους αὐτῶν νόμους καὶ γλῶσσαν.

Οἱ ὀρεινῶμοι τῆς Γαλιαικίας, εἰς τὸ δυτικὸν ἄκρον τῆς Εὐρώπης, ἐρριγμένοι τρόπον τινὰ ἔξω εἰς τὸν θορυβώδη Ἀτλαντικόν, ὅστις βρέχει τὴν τραχεῖαν αὐτῶν χώραν καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη, εἶναι πτωχοί, εὐρωστοί, καὶ καρτερικοί. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἄκαρπον αὐτῶν χωμα δὲν ἐμπορεῖ νὰ θρέψῃ παρὰ μέτριον πληθυσμὸν, καταφεύγουσι ἀνά χιλιάδας εἰς τὰς μεγαλοπόλεις, μάλιστα εἰς τὸ Μαδρίτον καὶ τὴν Λισσαβῶνα, ὅπου ἐνασχολοῦνται ὡς ἀχθοφόροι καὶ ὑδροφόροι. Χαίρουσι δὲ γενικὴν ὑπόληψιν διὰ τιμιότητα, πολὺ διαφέροντες ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς τερπνῆς καὶ θερμῆς Οὐαλεντίας, οἵτινες ἔχουσι ὄνομα κακὸν εἰς τὴν Ἰσπανίαν. Οἱ Ἀστούριοι ὁμοιάζουσι ὡς πρὸς τὴν κατὰστασιν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα τοὺς γείτονας αὐτῶν Γαλιαικοὺς, εἶναι ὅμως ὅπως οὐδὲν πλέον ἐπιχρηματῖαι.

Ἐπίσκειται εἰς τὴν Ἰσπανίαν συντροφία τις, mesta καλουμένη, καθυπερβολὴν ὀχληρὰ εἰς πολλοτάτους γεωργούς. Συγκροτοῦν δὲ αὐτὴν κτήτορες προβάτων, οἵτινες ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ βόσκωσι τὰ ποίμνιά των εἰς ὅλας τὰς νομάς τῆς Ἰσπανίας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν προβάτων αὐτῶν συμποσοῦται εἰς περίπου πέντε ἑκατομμύρια· οἱ δ' ἐπίτροποι, βοσκοί, καὶ ἄλλοι των ὑπηρεταὶ ἀναβαίνουσι εἰς περίπου πεντήκοντα χιλιάδας. ἔχουσι δὲ καὶ ἀξιοματικούς καὶ κριτὰς, οἵτινες καταδυναστεύουσι μεγάλως τοὺς ὅσοι ἐναντιοῦνται εἰς τὰ νομίζόμενα δικαίωματα καὶ προνόμια των. Τὰ πρόβατα μεταναστεύουσι τὸ θέρος ἀπὸ τὰς πεδιάδας εἰς τὰ ὄρη, καὶ ὀπίσω πάλιν πρὸ τοῦ χει-

μῶνος, διώκοντα τὰ ἄλλα ποιμνία ἔξω ἀπὸ τὰ λιβάδια των, καὶ προξενούντα πολλὴν βλάβην. Αὕτη εἶναι μία αἰτία, διὰ τὴν ὁποίαν εἶναι ἀπεριφρακτοὶ οἱ ἀγροὶ εἰς τὴν κεντρικὴν Ἰσπανίαν. Ἡ συντροφία δὲ μονοπωλεῖ καὶ τὸ μαλλίον, καθότι οἱ κατ' ἰδίαν ποιμένες καὶ κτήτορες προβάτων δὲν δύνανται νὰ συνερισθῶσι μὲ τοιοῦτον ἰσχυρὸν καὶ πλούσιον σῶμα, τὸ ὁποῖον λογαριάζει μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτοῦ ἄνδρας εἰς ὑψηλὰς θέσεις, καὶ προσετώτας τῆς ἐκκλησίας. Περὶ τῆς καταχρήσεως ταύτης γίνονται πρὸ πολλοῦ μεγάλα ἀπὸ τοὺς Ἰσπανοὺς γεωργοὺς εἶναι δὲ βέβαια ἐν τῶν πλέον παραδόξων μονοπωλίων, ὅσα ἐχαρίσθησαν ποτὲ εἰς ὁποιοδήποτε τόπον.

Ο ΜΑΤΑΙΟΦΡΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ.

Ὁ καθηγητὴς Πόρσον, (Porson,) ἀνὴρ πεπαιδευμένος, ἀνίσου ὅμως φυσιογνωμίας καὶ παρουσίας, συνέβη ποτὲ ὁδοιπορῶν ἐντὸς τινὸς ἀμάξης μὲ διάφορα ὑποκείμενα ἄτινα δὲν τὸν ἐγνώριζον. Νέος τις φοιτητὴς ἐκ τοῦ Oxford, ἐδιασκέδαζε τὰς Κυρίας μὲ ποικίλας ἡμιλίαις, μεταξὺ δὲ τῶν ἄλλων μὲ ἓνα ῥητόν, ὡς αὐτὸς ἔλεγεν, ἐκ τοῦ Σοφοκλέους. Τὸ Ἑλληνικὸν τοῦτο ῥητόν ἀναφερόμενον ἐντὸς τῆς ἐμάξης ἐξύπνησε τὸν ὑπνώττοτα καθηγητὴν ἀπὸ τῶν κινικῶν, οὕτως εἰπεῖν, ὕπνον, ὅστις τὸν ἐκυρίαυε κειτάμενον εἰς τινα γωνίαν τῆς ἀμάξης. Τινάξας τὰ ὠτία του καὶ στρέψας τοὺς ὀφθαλμοὺς του ἐνομιζῶ, εὐγενῆ Κύριε, εἶπεν, ὅτι πρὸ μικροῦ μᾶς ἐφιλοδορήσατε μὲ ἓνα ῥητόν ἐκ τοῦ Σοφοκλέους· ἐγὼ δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ τὸ ἀπήντησα! » αὖ Κύριε, ἐπανέλαβεν ὁ σπουδαστὴς μας, τὸ ῥητόν ὑπάρχει αὐτολεξεῖ, ὡς τὸ ἀνέφερον, εἰς τὸν Σοφοκλέην ὅμως ὑποθετῶ, Κύριε, ὅτι εἶναι ὀλίγος καιρὸς ἀφ' οὗτοῦ ὑμεῖς εἴσθε εἰς τὴν Ἀκαδημίαν. » Ὁ καθηγητὴς τότε εἰσχωρῶν τὴν χεῖρά του εἰς τὸν μέγαν αὐτοῦ ἐπενδύτην, καὶ ἐκβάλλων μικρὴν τινα ἐκδοσιν τοῦ Σοφοκλέους, ἰσχυρῶς εἶπεν εἰς αὐτὸν ἵνα εὐχεσθῆθῃ νὰ τῷ δεῖξῃ ἐν τῇ μικρῇ ἐκείνῃ βιβλιῳ τὴν ἐν λόγῳ περίοδον. Ὁ νέος, ἀφροῦ διὰ τινα καιρὸν διέτρεξεν τὰ φύλλα τοῦ βιβλιαρίου, ἀπεκρίθη· ἀκατὰ δευτέρῃν σκεψὶν ἐνθυμοῦμαι τώρα ὅτι τὸ ῥητόν ὑπάρχει εἰς τὸν Εὐριπίδην. » « Δοιπὸν Κύριε, εἶπεν ὁ καθηγητὴς βάλλων ἐκ νέου τὴν χεῖρά του εἰς τὸ θυλάκιόν του καὶ ἐγχειρίσας αὐτῷ ὁμοίαν τινα ἐκδοσιν τοῦ Εὐριπίδου, θέλετε εὐχεσθῆθαι ἴσως νὰ τὸ ἀνεύρητε ἀντ' αὐτοῦ ἐν τῷ βιβλιαρίῳ τούτῳ. » Ὁ νέος ὀξόνειος ἐπανέλαβε πάλιν τὸ μέρος του μὲ ὄχι καλλητέραν ὅμως ἐπιτυχίαν. Τὸ ὑπομεδίαμα

τῶν Κυριῶν τὸν ἐπληροφόρησεν ὅτι ὑπέπεσεν εἰς μέγα λάθος. « Ἐπὶ τέλους, συγχωρήσατέ μοι Κύριε, εἶπεν, πόσον ἐπιλήθμων εἶμαι! ἐνθυμοῦμαι τώρα, ναί, ναί, μάλις, ἀκριβῶς ἐνθυμοῦμαι, ὅτι ἡ περίοδος ὑπάρχει εἰς τὸν Αἰσχύλον. » Ὁ ἀδυσώπητος καθηγητὴς ἐπανήλθεν πάλιν εἰς τὸ ἀνεξάντλητον θυλάκιόν του, ἐνῶ δὲ τῷ ἐνεχειρίζε καὶ τὸν Αἰσχύλον, ὁ ἐκστατικὸς σπουδαστὴς μας ἐκραύγασεν· « σμαματήσατε τὴν ἀμαξαν! Αἴ! Αἴ! Αἴ! ἀμαξηλάτα, ἐκβαλλέ με σὰς λέγω ἔξω εἰς τὴν στιγμὴν, — ἐκβαλλέ με! καθότι ἐνταῦθα εἶναι ἄνθρωπος ὅστις φέρει εἰς τὸ θυλάκιόν του ὀλόκληρον Bodleian βιβλιοθήκην.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ Moral Class-book.)

N. II.

ILLUSTRATED LONDON NEWS.

Ἀριθμ. 352. 8 Ὀκτωβρίου 1859.

ΕΙΣ ΠΡΟΒΛΕΠΤΙΚΟΣ ΙΕΡΕΥΣ.

Νεάπολις, Μαΐου 29.

Τὴν παρελθούσαν ἐβδομάδα τὸ ὄμα τῷ ποτὲ Πατρὸς Πίου, Ἰησοῦτου, διὰ τοῦ ὁποίου τὸν ἄμβωνα καὶ αὐτίκον ἐξομολογητικὸν σταθίδιον ὁ λαὸς τὸν ἐσεβάζετο, προκατηλημμένος ἐκ τῆς ἀγιότητός του, ἠνεύχθη εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ Καρδινάλιου Ἀρχιεπισκόπου μας καὶ ἐνδὸς Πρέσβευς τοῦ Βασιλέως, ἐκεῖ εὐρέθησαν 600 οὐγγίαι χρυσοῦ διαφόρου εἶδους, τραπεζογραμμάτια ἀναβαίνοντα εἰς 56,000 δοκάτα, 1,600 λίτρος κηρίου, 10 χαλδύβωνα ἀγγεῖα γεμάτα Ὀλλανδικῆς νηοτιανῆς, 3 ὠρολόγια χρυσοῦ, (di giratazione.) 4 ταμβακοθήκαι ἐξακρέτων κογχυλίων, 200 μανδύλια μεταξωτὰ, καὶ ἐν κεφάλαιον ἀπὸ 300,000 δοκάτα. Πρὸ τοῦ θανάτου του, ἔκαμε ἐν δῶρον, εἰς τὸν Ναὸν τῶν Ἰησοῦτων, ἐνδὸς κοιμιατοῦ βελοῦδου στολισμένου μὲ χρυσοῖον, ἓν μέγα ἄγαλμα τῆς τῆς Ἀμώμου Θεοτόκου συλλήψεως, τὸ ὁποῖον ἦτον ἐκ Μωσαϊκοῦ ἀργύρου, καὶ μία ὠραία πυραμῖς, νὰ ἐγερεθῇ ἐμπροσθεν τοῦ Ναοῦ.

(Μετὰφρασις ὑπὸ Παλαδίνου Σπυρίδανος Ζακυνθίου.)

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΛΕΦΤΟΥ.

Θέλτε νὰ ὄητε λείψανον τὸν κλέφτη πῶς τὸν θάπτουν; Πῶς τὰ συντρόφια τὸν θρηνοῦν, τὴν ὀρφανιά των κλάπτουν; Περνάστε στῆς ἀκρωρυχίαις Τρικώρων τὰ λημέρια; Ν' ἀκούσατε βογγολόγημα παρὰπὸν ὡς τ' ἀστέρια.

Κεῖται ὁ Γιάννος, κεῖται! σὰν τὸ θηριὸ μουργγίξει·
 Καὶ τὸ σπαθὶ στὸ χέρι του· λάμπες διασκορπίζει·
 Λάμπες ἀστραποκαίους· τυράννους φοβερίζουν·
 Τυράννους τοὺς παμμάλους· ἀχτίδες τοὺς σπαθίζουν·
 Ἀστραφτολάμπει τὸ σπαθί· τὸ πύρινο τουφέκι·
 Καὶ εἰς τὰ δόντιά του κρατεῖ· τὸ φλογερὸ φουσέκι·

Ὀλημερίς ὀλέμησε· σὰ λῦκος, σὰ λειοντάρι·
 Ἐκοψε τούρκους μὲ σπαθί· καὶ μὲ τὸ γαταγάνι·
 Κ' ἐνῶ ἔπερπάτα στὰ κορμιά, κ' ἐμέτρα τὰ κεφάλια·
 Ἀράπης ἀπὸ τὰ κορμιά· μέσ' ἀπὸ τὰ τροχλία·
 Τὸν ἄδη πῶ ἐστέναξε· τὴν θανατοστοιβάδα·
 Ἀνάφτει εἰς τὰ στήθειά του· δύο πιστόλια μαῦρα·

Δὲν πέφτει ὁ παλλήκαρος! πετᾶ καὶ τὸν πατάει·
 Καὶ σὰν ὁ λῦκος τὸ ἀρνί· ἐκεῖ τὸν ἐξεσκλάει·

•Τρέχτε συντρόφια πιάστε με
 «Λαβῶθηκ' ὁ καυμένος!
 •Τρέχτε συντρόφια πιάστε με,
 «Δὲν εἶμαι πεθαμμένος!»

Στὰ χέρια τὸν ἐπήρανε· στὰ νύχια τοῦ πετάει·
 Σὰν ἀγετὸς, σὰν πέρδικα, καὶ ψυγορωτάει·
 •Δὲν εἶν παππᾶς ἐδῶ; δὲν εἶναι ἐκκλησία;
 •Γιὰ τὴν ἀγία κοινωνιά! τὰ ἄχραντα μυστήρια;
 •Κ' ἐδῶ ὁ τούρκος ἔκαψε! χωριά καὶ μοναστήρια;
 •Δὲν ἄφησε μήτε παππᾶ! γιὰ κοινωνιά τῆ θεία;
 •Κρίμα! κρίμα! στὸν τόπ' αὐτόν· πατρίδα τὴν ἀγία!»

Καὶ στὸ παράπονὸ τ' αὐτό· δακρῶζουσι τὰ συντρόφια·
 Καὶ ἡ ψυχὴ του ἔξερχεται· ξεσκλίζουσα τάντῳσθια·
 Μὲ σκούξιμο καὶ τρίξιμο· ὡς τρίξουσι τὰ δένδρα·
 Σὰν ξεριζῶν' αὐτὰ βορείας· ἀπ' τὴν ἀγρία πέτρα·
 Καὶ εἰς τὸ ξέρχωμα αὐτῆς· ὁ στεναγμὸς τοῦ βράζει,
 Καὶ τὸ φουσέκι τῶν δοντιῶν· στὸ στεναγμὸν ἀνάθει·
 Ἀνάφτει! καὶ ψηλὰ πετᾶ, μαζὺ μὲ τὴν ψυχὴ του·
 Ἐκεῖνη μὲν· εἰς τὰ ἐκεῖ! καὶ κάτω ἡ ὀργή του·
 Ἀνάφτει σὰν τὴν ἀστραπή· στὰ σύγνεδα γυρίζει·
 Καὶ σὰν ἀνεμοστρόβιλος· κάτω στὴ γῆ γυρίζει·
 Γυρίζει, πετᾶ, βίχνεται, κατὰ τῆς τυραννίας·
 Καὶ ὄρο κάμνει ἢ κλεφτουριά· στὸ ὄνομα τοῦ ἀντρείας·
 Στὸ ὄνομα τοῦ Γιάννου τῆς· πιστεῶς τῆς ἀγίας·
 Ἦ ν' ἀποθάνῃ στὸ Σταυρὸ ὑπὲρ ἐλευθερίας·
 Ἦ νὰ τὴν κάψῃ ἀστραπή· ἀφορισμὸς τοῦ Γιάννου·
 Π' ἐχύθη ἀπ' τὸ στόμα του· σὰν μουργγισμὸς τοῦ ἄδου!

(Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν ἀνεκδότων τοῦ Κυρίου Χ. Σακελλαριάδου, ὄν τὴν ἐκτύπωσιν εὐελπίζομεθα τάχιον, καθ' ἃ προεκλήρουν ὁ συγγραφεύς.)